

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР: БЕЗПЕКА, ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА МАЙБУТНЄ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Продовжуючи серію публікацій про роботу Міжнародної науково-практичної конференції, пропонуємо огляд доповідей провідних українських науковців, експертів та практиків, присвячених сучасним викликам у сфері землекористування, кадастру, природокористування та екологічної безпеки.

Виступи учасників охопили широкий спектр питань - від юридичних аспектів реєстрації земельних ділянок в умовах воєнного стану до впровадження штучного інтелекту, використання супутникових даних, розвитку екосистемних послуг та переосмислення ролі земельних ресурсів як стратегічного природного капіталу держави.

Земельний кадастр в умовах війни

Особливий інтерес учасників викликала доповідь **Михайла Осадчого** (Держгеокадастр, м. Київ), присвячена особливостям державної реєстрації земельних ділянок на територіях можливих та активних бойових дій, а також на тимчасово окупованих територіях. Доповідач акцентував увагу на необхідності забезпечення захисту прав власності та безперервності функціонування кадастрової системи навіть за умов воєнних ризиків.

Тематику цифровізації кадастрових процесів продовжила аспірантка Одеського національного університету імені І.І. Мечникова **Анастасія Алексєєнко**, яка представила результати досліджень щодо застосування інформаційних технологій у ґрунтознавстві та кадастровому обліку в умовах воєнного стану.

Кадровий потенціал та фундаментальна наука

Професор **Антон Третяк** (член-кореспондент НААН України) у своїй доповіді щодо фундаментального розуміння землевпорядної науки порушив одну з найгостріших проблем галузі — дефіцит висококваліфікованих фахівців у сфері землеустрою та земельного адміністрування (кадровий голод). Учасники погодилися, що відновлення кадрового потенціалу є необхідною умовою для успішної реалізації програм післявоєнного відновлення України.

ГІС, штучний інтелект та супутниковий моніторинг

Сучасні технологічні рішення представив **Ігор Васильєв** (НДУ «Міжнародний інститут досліджень просторових даних та інформації», м. Київ), який продемонстрував можливості використання геоінформаційних систем та інструментів штучного інтелекту для збору і обробки польових даних. При цьому доповідач наголосив, що остаточна відповідальність за прийняття управлінських рішень завжди залишається за людиною.

Доцент Державного університету «Київський авіаційний інститут» **Софія Альперт** презентувала результати досліджень із класифікації супутникових зображень методом максимальної правдоподібності із застосуванням розподілу Вейбулла, що відкриває нові можливості для моніторингу земельних ресурсів та природних комплексів.

Модернізація ринку геопросторових даних та оцінка земель

Професор **Андрій Мартин** (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ) окреслив перспективи реформування топографо-геодезичної та картографічної діяльності, підкресливши необхідність переходу від державної монополії до відкритого ринку геопросторових даних.

Маргарита Дубницька (Київський національний університет імені Тараса Шевченка) проаналізувала сучасний стан впровадження системи масової оцінки земель в Україні та звернула увагу на потребу її суттєвого вдосконалення для забезпечення ефективного управління територіальними ресурсами.

Екосистемні послуги та природний капітал: новий погляд на землекористування

Важливим доповненням до дискусій став виступ **Дениса Радюка** (Естонська бізнес-школа), який запропонував поглянути на землю не лише як на об'єкт власності чи виробничий ресурс, а як на унікальний природний актив, що формує основу природного капіталу держави.

На думку доповідача, сучасні системи управління мають поступово переходити від традиційного обліку земель до комплексного управління природними активами, до складу яких неподільно входять земля, вода та надра. Такий підхід передбачає обов'язкове врахування екосистемних послуг землекористування, які мають жорстко перебувати в межах екологічної місткості природних систем.

Особливу увагу було приділено необхідності корінної перебудови змісту сучасних освітніх програм і наукових досліджень. На переконання учасників дискусії, майбутні фахівці повинні володіти знаннями не лише у сфері землеустрою та кадастру, а й у питаннях управління природним капіталом, оцінки екосистемних послуг та ризик-менеджменту.

У своїй доповіді Денис Радюк також продемонстрував сходинки управління капіталом, охарактеризувавши взаємозв'язок між природними ресурсами, корпоративним менеджментом, проектними чи ринковими ризиками та фінансовими активами. Він наголосив, що якість управління природними активами на первинному рівні безпосереднього «дотику» до екосистеми (де діють агрономи та лісівники) безпосередньо впливає на

інвестиційну привабливість територій та здатність фінансових установ приймати обґрунтовані рішення щодо кредитування й розвитку проєктів.

Історія науки та охорона земель

Справжньою окрасою конференції став виступ професора Одеського державного аграрного університету **Віктора Михайлюка**, присвячений Музею ґрунтів ОДАУ, науковій спадщині професора О.Г. Набоких та сучасному використанню музейних колекцій.

Доповідь викликала жваву дискусію щодо охорони земель природно-заповідного фонду та особливо цінних земель. Учасники обговорили розвиток наукових уявлень про процеси ґрунтоутворення в історичному розрізі та дійшли висновку, що різні наукові концепції не суперечать, а логічно доповнюють одна одну, формуючи цілісне бачення еволюції ґрунтового покриву.

Просторова кластеризація та екологічна безпека

- **Дмитро Клиновий** (Інститут демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи НАН України, м. Київ) представив стратегічну концепцію просторової кластеризації повоєнного розвитку держави.

- **Ольга Тищенко та Ніна Цидик** (Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України) висвітлили гострі екологічні наслідки війни, представивши результати досліджень щодо зниження продуктивності хвойних лісів внаслідок пожеж у природному заповіднику «Древлянський».

- **Андрій Мась** (Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв) проаналізував досвід кадастрової системи Чехії як ефективний орієнтир для подальшого реформування земельного адміністрування в Україні.

- **Роман Третяк** (Державний університет «Київський авіаційний інститут») акцентував увагу на ролі землевпорядників у формуванні екосистемних послуг та регулюванні земельних відносин, підкресливши, що ефективне землекористування сьогодні нерозривно пов'язане із забезпеченням екологічної стійкості територій.

Підсумовуючи роботу секції, учасники відзначили високий рівень наукових дискусій та практичну значущість представлених досліджень. Конференція вкотре підтвердила, що українська наукова спільнота разом із закордонними партнерами активно формує інтелектуальне та концептуальне підґрунтя для післявоєнного відновлення держави, модернізації системи природокористування, впровадження інноваційних технологій та забезпечення екологічної безпеки України.

Удалить закрепление

29,528

Anton Tretiak

Участники 57 Чат Отреagirовать Поделиться Запись Дополнительно Выкл

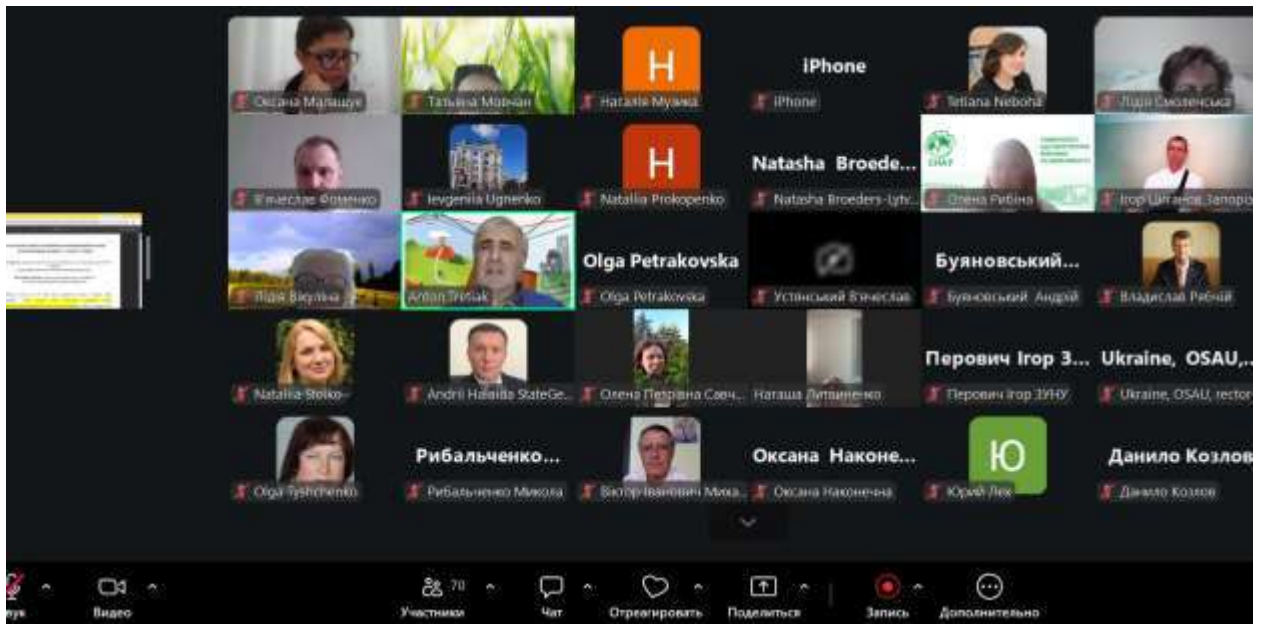
Detailed description: This is a screenshot of a video conference. The main focus is a man with grey hair, wearing a blue button-down shirt, who is speaking. The background behind him is a vibrant, stylized illustration. On the left, there is a volcano with a white path leading up to it. In the center, there's a small house with a red roof. On the right, there's a taller, grey building. The landscape is green with some trees and a road with a few cars. At the top of the illustration, there are several lines in red, green, and blue, and a number '29,528' is displayed. At the top left of the video frame, there is a button that says 'Удалить закрепление' (Remove pin). At the bottom left, the name 'Anton Tretiak' is visible. At the bottom of the frame is a black control bar with icons for participants (57), chat, reactions, sharing, recording, and a menu. A 'Выкл' (Mute) icon is on the far right.

Удалить закрепление

Вячеслав Фоменко

Участники 56 Чат Отреagirовать Поделиться Запись Дополнительно

Detailed description: This is a screenshot of a video conference. The main focus is a man with a beard and short hair, wearing a white t-shirt, who is speaking. The background is a plain, light grey wall. At the top left of the video frame, there is a button that says 'Удалить закрепление' (Remove pin). At the bottom left, the name 'Вячеслав Фоменко' is visible. At the bottom of the frame is a black control bar with icons for participants (56), chat, reactions, sharing, recording, and a menu.

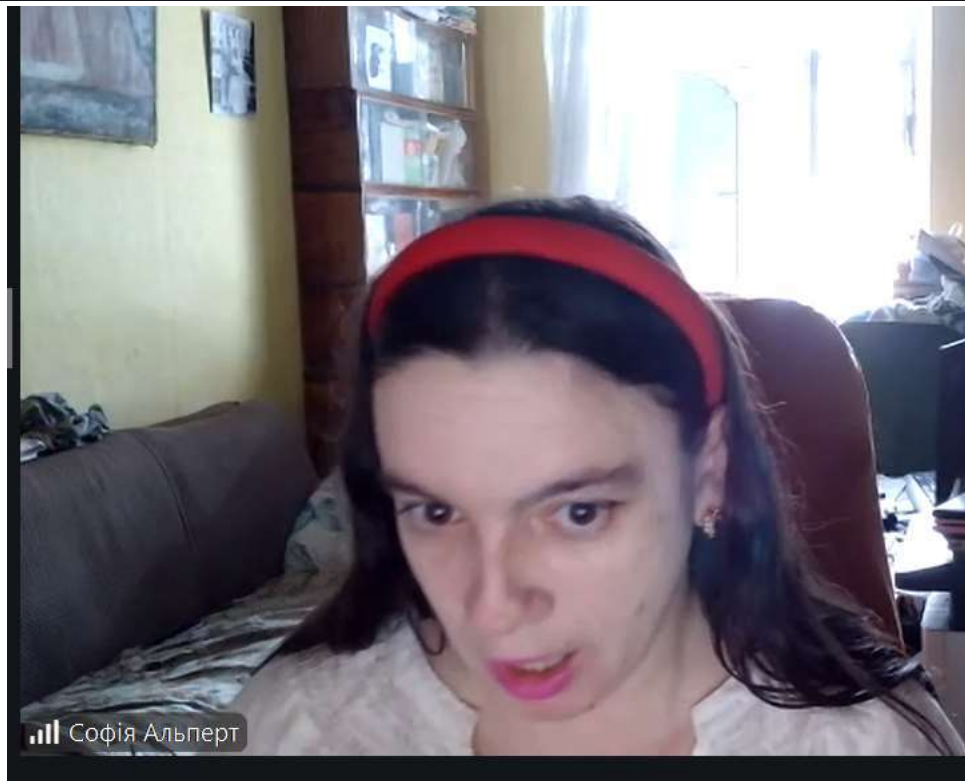

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ПРОКОПЕНКО ІГОР ГРИГОРОВИЧ
АЛЬПЕРТ СОФІЯ ІОАННІВНА

“КЛАСИФІКУВАННЯ СУПУТНИКОВИХ ЗОБРАЖЕНЬ МЕТОДОМ МАКСИМАЛЬНОЇ ПРАВДОПОДІБНОСТІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ РОЗПОДІЛУ ВЕЙБУЛЛА”

КНІВ-2026

В'ячеслав Фом...
 В'ячеслав Фоманко
 Тетяна Мовчан
М
 Маргарита Дубницька
О Олена Малащук
Jurijs Kondrate...
 Jurijs Kondratenko
 Anton Tshak
 Софія Альперт
 Павло Вікуліна
 Олена Петрівна Саяк
 Ігор Цілуйко Запоріж...

Міжнародна науково-практична конференція
**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ГЕОДЕЗІЇ,
 ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**
 18 – 19 червня 2026 року
 Одеса

**ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА
 ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ
 ЗБОРУ ПОЛЬОВИХ ДАНИХ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА
 ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

Київський національний університет будівництва і архітектури:

- Вересик Олена, д. т. н., професор, завідувачка кафедрою управління проектами

ІНУ «Міжнародний інститут досліджень просторової даної та інформатик»:

- Юрій Роман, к. т. н., доктор
- Землянік Сергій, перший заступник директора
- Васильєв Ігор, Ph. D., заступник директора з наукової роботи

Удкельт Ігор Іванович

Фактори створення цифрової системи збору польових даних

Київський національний університет будівництва і архітектури, НДУ «Міжнародний інститут досліджень просторових даних та інформації»

Данііл Хриненко

Данііл Хриненко

Татьяна Морчан

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

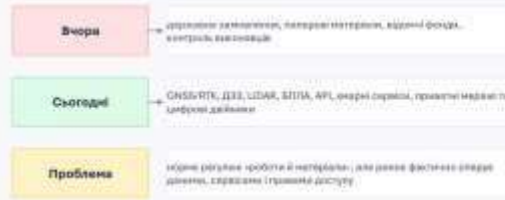
Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

1. Чому чинна модель вичерпала регуляторний ресурс

Історія законодавства

Закон 1998 року був створений для іншої технологічної, інституційної та ринкової реальності.

Три ресурси

1. Технології (1998, ДЗЗ, API)
2. Ринки (платіжні виробники)
3. Права (інтерактивні 1998)

www.kyivpost.com.ua/1184

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Татьяна Морчан

Данііл Хриненко

Данііл Хриненко

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

3. Дані, права і споживач: найслабше місце чинного регулювання

Закон не створив правового зв'язку юридичнім актом між операторами "маторишта", "фонду" і "здавачем регуляторів".

www.kyivpost.com.ua/1184

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Татьяна Морчан

Oleksii Bozhko

Андрій Тетяк

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

Oleksii Bozhko

Ihor Vasyliiev

Oleksii Bozhko

5. Бюджетна дисципліна: припинити дублювання робіт за публічні кошти

Проблема: одна й та ж сама територія може безгроздово розміряться різними публічними замовниками без обов'язкової перевірки наявних матеріалів.

Сторона: декларативної сторони	Потрібно: контроль до укладання договору
Історична інформація на території записана	Історичні дані територіально-адміністративних записів
Аналіз державної території територіально	Історичні дані територіально-адміністративних записів
Наявність повноцінної інформації про територію	Визначення даних про територію з картографією

Правильна модель роботи: «запитати про наявність матеріалів» — потім фінансувати нові роботи.

Методологічні та інфраструктурні аспекти впровадження системи масової оцінки земель в Україні

Дубиничук М. В., Діакон П. М., Тімошук С. В.
Національний інститут управління земельними ресурсами України

Приклад створення цифрової ґрунтової карти

Музей ґрунтів ОДАУ:

історія створення,
наукова спадщина проф. Набоких О.Г.,
сучасне використання музейних
колекцій у наукових дослідженнях

В.І. Михайлик, д. геогр. н., професор
Одеської державної аграрної університету
кафедра ґрунтів, землекористування та земельного кадастру

Zoom meeting participants: Устимський Віталій, Татяна Морган, Буковський Андрій, Alastasa Aleksienko, Оксана Малащук, Надія Вікуліна, Віктор Іванович Михайлик, Роман Третяк, Anton Iretiak, Oleksii Bochko.

ISRIC
Всесвітній музей ґрунтів
ВІДКРИТО: середа з 13:30 до 17:00.
Ґрунтові екскурсії та екскурсії з гідом за попереднім записом, у робочі дні
(з 9:00 до 17:00).
Місцезнаходження: кампус Вагенинген (ISIA), корпус 101, Нідерланди
Віртуальний тур

Світова колекція ґрунтових монолітів World Soil Museum (Нідерланди) налічує моноліти глибиною до 1,5 м, консервовані лаком; вік експонатів переважно належить до другої половини XX – XXI ст.

Музей генезису і картографії ґрунтів Державного біотехнологічного університету (Україна) містить 156 монолітів глибиною до 1,5 м, відібраних у другій половині XX ст.

У світі є декілька великих зібрань ґрунтових монолітів, але музей ґрунтів ОДАУ унікальний.

Центральний музей ґрунтознавства ім. В.В. Докучаєва (Санкт-Петербург), заснований у 1902 р., має 4-5 монолітів першої половини XX ст.

Удільні закріплення

Унікальна колекція ґрунтів та ґрунтознавства ім. В.В. Докучаєва при Інституті ґрунтознавства і картографії Російської академії наук (ІґРАН) є найбільшою в світі колекцією ґрунтових монолітів. Колекція складається з понад 1500 ґрунтових монолітів, зібраних протягом багатьох років. Колекція є найбільшою в світі колекцією ґрунтових монолітів. Колекція складається з понад 1500 ґрунтових монолітів, зібраних протягом багатьох років. Колекція є найбільшою в світі колекцією ґрунтових монолітів. Колекція складається з понад 1500 ґрунтових монолітів, зібраних протягом багатьох років.

Віктор Іванович Михайлик

Ідея професора О.Г. Набоких: випередження часу

Концепція проф. Набоких О.Г. передбачала класифікацію ґрунтів на основі їхнього актуального морфологічного та хімічного складу, що фактично передбачило перехід ґрунтознавчої науки до об'єктивних діагностичних критеріїв.

Вістк. показники розвитку в ґрунтах у 1914-1916 і 2005-2018 роках за маршрутом: с. Фризівщина, сит. Доброслав, с. Каїри Одеської області

Кластеризація господарського простору 1

- Кластеризація просторового розвитку, як інструмент управління, орієнтує на переосмислення моделі відносин між державою, бізнесом та суспільством у напрямі забезпечення сталого повсякденного стратегічного розвитку господарського простору держави за рахунок формування стійких, резильєнтних самовідтворювальних просторових структур кластерного типу на основі інклюзії ендогенних та залучення екзогенних ресурсів економічного розвитку до господарського обігу шляхом розвитку публічно-приватних відносин акторів регіональної економічної політики.
- Інституційне упорядкування простору держави за кластерним підходом передбачає відповідну просторову організацію взаємин зацікавлених сторін щодо залучення їх у процес повсякденного відновлення територіальних утворень України з урахуванням ключових компетенцій територій.

Макро-кластери повоєнної економіки України

4

- **Кластер «Схід»:** Сумська, Харківська, Луганська, Донецька, Дніпропетровська та Запорізька області. Для цих територій значні руйнування, міграційний відтік населення й пов'язане з цим зниження господарської діяльності та індустріальної функції.
- **Кластер «Південь»:** Одеська, Миколаївська, Херсонська області та АР Крим. Характерні значні порушення інфраструктури, міграційний відтік населення, зниження традиційних аграрної, рекреаційної та логістичної функцій.
- **Кластер «Захід».** Характерні міграційний притік населення, переформатування бізнесової активності стейкхолдерів у напрямі її активізації, релокація виробництв, підвищення інфраструктурної ролі як логістичного та інноваційно-промислового хабу.
- **Кластер «Закарпатський»,** до якого відносять Закарпатську область, відрізняється особливостями прикордонного географічного розташування, демографічною ситуацією, поліетнічним складом і господарськими зв'язками, посиленням рекреаційної функції в національному господарстві. У перспективі інтегрується до кластеру «Захід».
- **Кластер «Центр».** Житомирська, Хмельницька, Вінницька, Кировоградська, Черкаська, Полтавська області. Збереження традиційних господарських ролей, посилення аграрного сектору та інфраструктурного значення регіонів.
- **Кластер «Чернігівський».** Характеризується особливостями географічного розташування в просторі України та формуванням, здебільш, замкнених в середині регіону господарських зв'язків. У перспективі інтегрується до кластеру «Центр».
- **Кластер «Київський».** Київ з Київською областю. Характеризуються відповідною стабільністю за економічними та демографічними характеристиками, мобілізаційний характер регіональної економіки як акумулятора інвестиційних ресурсів, центр господарського тяжіння, інтегратор й катализатор повоєнного розвитку держави у цілому.

The image shows a presentation slide on the left and a video conference interface on the right. The slide is titled "ЗНИЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ХВОЙНИХ ЛІСІВ ВНАСЛІДОК ПОЖЕЖ У ЗАПОВІДНИКУ «ДРЕВЛЯНСЬКИЙ»" (Reduction of productivity of coniferous forests due to fires in the "Drevlyanskyi" reserve). It features a map of the reserve and a list of districts: 1 - Народницьке, 2 - Мотіївківське, 3 - Сухарівське, 4 - Росохівське. The video conference interface shows a grid of participants, including Olga Tyshchenko, Tatiana Movchan, Oksana Malashuk, Mas'Andrii, and Igor Litvinov Zaporizhzhia.

Типово О.Г., асистент співробітник, Педлик Н.М., провідний інженер
Інститут проблем безпеки атомних енергосистем НАН України, м. Київ, Україна

ЗНИЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ХВОЙНИХ ЛІСІВ ВНАСЛІДОК ПОЖЕЖ У ЗАПОВІДНИКУ «ДРЕВЛЯНСЬКИЙ»

Заповідник «Древлянський» був заснований у 2001 р. у природній зоні українського помісся на території Народницького району. Згодом його площу було розширено на 17 000 га, а територію реструктуровано. Наразі, вона складається з чотирьох природоохоронних відділень. За картографічними даними загальна площа заповідника склала 30 680 га.

- 1 - Народницьке
- 2 - Мотіївківське
- 3 - Сухарівське
- 4 - Росохівське

Межі відділень заповідника Древланський на мультиспектральному знімку Sentinel 2.

Кліматична мінливість руйнує традиційні моделі використання земель

Загострення проблем збалансованого землекористування вимагає переходу від статичної філософії мисл до безперервної інформаційної інтеграції на засадах міждисциплінарного підходу.

Без гнучкої адаптації управління екосистеми втрачають здатність функціонувати.

Учасники відеоконференції:

- Устаський Віталій
- Татьяна Мовчан
- Оксана Малащук
- Мас'Андриі
- Ігор Литвінов Запоріжжя
- Ліда Якушук
- Denis Babitskiy
- Anton Trifan
- Olga Tyshchenko